

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/274/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314209601
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2314209601.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Behranovej a členiek senátu JUDr. Evy Barcajovej a Mgr. Renáty Gavalcovej v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o., IČO: 264 29 705, Politických väzňu 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha, 1, Česká republika, zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36 864 421, Bratislava, Grösslingova 4, v mene ktorej koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ, proti žalovanej: U. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX I., R. A. XXXX/XX, o zaplatenie 621,35 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 17C/179/2014 - 28 zo dňa 29. januára 2015 takto

rozhodol:

Odvolací súd zastavuje konanie v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne a v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e**.

Vo zvyšku napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 621,35 eura, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z jednotlivých, v odôvodnení uvedených, súm a zaplatenie zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy vo výške 3,16 eura a náhradu trov konania. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil zistením, že dňa 10.09.2010 bola uzatvorená písomná úverová zmluva č. 207400052, ktorou veriteľ - spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytol v prospech žalovanej ako fyzickej osoby - spotrebiteľa, spotrebiteľský úver vo výške 400 eur, ktorý sa táto zaviazala splatiť v celkovej sume 792 eur v 12 mesačných splátkach po 66 eur počnúc dňom 17.10.2010. V zmluve nie je uvedený úrok, iba výška poplatku 392 eur, bez jeho konkretizácie a uvedenia RPMN, ako aj priemernej hodnoty RPMN. Žalovaná dňa 10.09.2010 vystavila vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jej záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. sumu 947,01 eura a zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne z tejto sumy od 03.04.2011. Uvedená zmenka bola vystavená ako vistazmenka, bola opatrená doložkou „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a za miesto platenia bolo určené sídlo pôvodného zmenkového veriteľa a to spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že uvedená spoločnosť túto zmenku indosovala na rad žalobcu. Z uvedenej listiny vyplýva, že ide o vzorové tlačivo, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa, ako aj jeho podpis, pričom zmenková suma je vyjadrená číslicami, ako aj slovami a dátum začiatku úročenia je v listine uvedená odlišným tlačným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva. Článok 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru obsahuje dohodu o vyplnení zmenky, v ktorej sa uvádza, že na zabezpečenie dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho

z úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavenej zmenky zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas 4 po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Zmluva o úvere uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou spĺňa všetky znaky spotrebiteľskej zmluvy v súlade s ustanovením § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, nakoľko zo samotnej zmluvy vyplýva, že táto nebola uzatvorená so žalovanou v rámci jej podnikateľskej činnosti. Súd tak mal za preukázané, že žalovaná mala v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, na základe ktorej bola vystavená predmetná zmenka, postavenie spotrebiteľa. Označenie zmenka je pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná, nachádza sa v nej bezpodmienečný sľub žalovanej zaplatiť určitú peňažnú sumu a je v nej uvedený údaj o zročnosti, ako aj údaj miesta, kde sa má platiť, tiež meno na koho rad sa má platiť, vrátane dátumu, miesta vystavenia zmenky a podpisu vystaviteľa. Na základe týchto skutočností súd prvého stupňa dospel k záveru, že predmetná zmenka spĺňa všetky formálne náležitosti zmenky predpokladané ustanovením § 75 zmenkového a šekového zákona. Z rubovej strany zmenky bolo nesporne preukázané, že žalobca túto nadobudol indosamentom od pôvodného veriteľa, na rad ktorého bola zmenka vystavená. Na základe uvedených skutočností mal súd prvého stupňa za preukázanú aj skutočnosť, že zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu, a preto napriek tomu, že v danom prípade ide o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovanej ako spotrebiteľa (rozsudok Európskeho súdneho dvora pod sp.zn. C - 419/2011 zo dňa 14.3.2013, Česká sporiteľňa, a.s. proti Geraldovi Feichterovi). Bez ohľadu na skutočnosť, že predmetom konania sú nároky zo zmenky, súd sa musí zaoberať kauzálnymi vzťahmi pôvodného zmenkového veriteľa a žalovanej (vzhľadom k tomu súd nariadil pojednávanie). V súvislosti s poskytovaním úveru, od spotrebiteľa alebo inej osoby, sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom, tak ako to vyplýva zo zákona č. 129/2010 Z.z. účinného ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy v spojení s § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z., podľa ktorého veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva. Ak je v rozpore s uvedeným, zmenka aj tak prijatá či vyplnená veriteľom, veriteľ ju nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Spotrebiteľovi musí byť poskytnutá ochrana pred neprijateľnými podmienkami aj v prípade, ak sa uplatňuje právo zo zmenky a je stále potrebné aplikovať článok 1 ods.1 Smernice Rady 93/13/EHS a chrániť spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž nemá obligatórne náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (v ďalšom texte „ZoSÚ“) čo spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a teda spotrebiteľ by mal vrátiť len sumu poskytnutého úveru. Zmenka túto skutočnosť nezohľadňuje, dokonca umožňuje vymáhať zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne (v danom prípade ku dňu rozhodnutia súdu sa jednalo o sumu cca. vo výške 3.000,- eur). Takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť v súlade s ustanovením § 39 a § 3 Občianskeho zákonníka. Dohoda o vyplňovacom práve zmenky je uvedená vo všeobecných úverových podmienkach, teda vo formulári, ktorý spracoval právny predchodca žalobcu a žalovaná ich obsah nemala možnosť akokoľvek ovplyvniť. Táto podmienka teda nebola individuálne dojednaná a nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa, keďže nezohľadňuje práva spotrebiteľa a umožňuje vymáhať i plnenia, ktoré sú uplatňované v rozpore so zákonom. Dohodu o vyplňovacom práve zmenky súd prvého stupňa vyhodnotil za neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch účastníkov spotrebiteľského vzťahu v neprospech spotrebiteľa. Vyššie uvedená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bola vystavená predmetná zmenka, neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 ZoSÚ, teda poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, žalovanej tak vznikla povinnosť vrátiť iba istinu poskytnutého úveru. Zmenka túto skutočnosť nezohľadňuje, práve naopak umožňuje vymáhať zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, čo predstavuje 91,25 % ročne. Plnenie v uvedenej výške súd prvého stupňa považoval za rozporné so zásadou dobrých mravov, čo spôsobilo jeho neplatnosť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa dohodu o vyplňovacom práve zmenky

vyhodnotil za neprijateľnú podmienku majúcu za to, že nešlo o podmienku individuálne dojednanú a nepochybne spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že umožňuje vymáhať plnenia uplatňované v rozpore so zákonom, bez zohľadnenia práv spotrebiteľa. V prípade ak je neplatná dohoda o vyplňovacom práve zmenky, je neplatná aj samotná zmenka, čo korešponduje aj s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR zo dňa 6.5.2008 pod sp.zn. 4 Obo 161/2007. Skutočnosť, že právny predchodca žalobcu postupuje v rozpore so zásadami spotrebiteľského práva, preukazuje aj samotný list Európskej komisie z 25.04.2013 pod č. 2012/4165 adresovaný Slovenskej republike s upozornením na nedodržiavanie spotrebiteľského práva Európskej únie s uvedením praktík obchodnej spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., ktorá vymáha nezákonné pohľadávky založené na nekalých podmienkach s konkrétnym uvedením blankozmieniek, zameraných na vyhýbanie sa riadnej justičnej kontrole. Podľa záverov uvedeného listu obchodníci vyplňajú do blankozmieniek svoju nárokovanú sumu, hoci to právne predpisy o spotrebiteľských úveroch nedovoľujú a napriek skutočnosti, že tieto pohľadávky nemajú oporu v právnych predpisoch a sú založené na nekalých podmienkach, rozhodcovské súdy vynášajú rozsudky aj na základe uvedených zmieniek. Predmetná úverová zmluva a zmenka vznikli za účinnosti zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý zakazuje splnenie dlhu a zabezpečenie jeho splnenia zmenkou alebo šekom, teda k vystaveniu predmetnej zmenky došlo v rozpore s citovaným zákonným ustanovením, je preto potrebné vyhodnotiť túto zmenku ako absolútne neplatnú pre rozpor s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Na absolútnu neplatnosť súd musí prihliadať ex offico. Na podporu uvedeného názoru súd prvého stupňa poukázal aj na pripomienky Európskej komisie zo dňa 12.2.2014 vo veci C-558/2013, kedy v bode 17 uviedla, že Smernica 87/102/EHS, ktorá sa uplatňuje v prejednávanej veci, nezakazuje používanie zmieniek v spotrebiteľských zmluvách, ale zo znenia jej článku 9 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa, pod ktorou je potrebné chápať celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa zahŕňajúceho aj povinnosť vnútroštátnych súdov, ex offico skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil aj matematickým porovnaním, keď žalovaná za úver vo výške 400 eur, ktorý je bezúčelový a bez poplatkov a teda jej povinnosťou je vrátiť istinu 400 eur, by mala na základe zmenky zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 621,35 eura, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne

- zo sumy 947,01 eura od 3.4.2011 do 8.9.2011 vo výške 376,44 eura,
- zo sumy 885,35 eura od 9.9.2011 do 10.10.2011 vo výške 70,83 eura,
- zo sumy 819,35 eura od 11.10.2011 do 9.11.2011 vo výške 61,45 eura,
- zo sumy 753,35 eura od 10.11.2011 do 8.12.2011 vo výške 54,62 eura,
- zo sumy 687,35 eura od 9.12.2011 do 10.5.2012 vo výške 264,63 eura,
- zo sumy 621,35 eura od 11.5.2012 do zaplatenia

a úroku vo výške 6 % ročne

- zo sumy 947,01 eura od 23.5.2011 do 8.9.2011 vo výške 17,12 eura,
- zo sumy 885,35 eura od 9.9.2011 do 10.10.2011 vo výške 4,66 eura,
- zo sumy 819,35 eura od 11.10.2011 do 9.11.2011 vo výške 4,04 eura,
- zo sumy 753,35 eura od 10.11.2011 do 8.12.2011 vo výške 3,59 eura,
- zo sumy 687,35 eura od 9.12.2011 do 10.5.2012 vo výške 17,40 eura,
- zo sumy 621,35 eura od 11.5.2012 do zaplatenia a aj zmenkovú odmenu vo výške 3,16 eura, t.j. ku dňu rozhodnutia súdu prvého stupňa celkovo 621,35 eura + 3.032,21 eura + 191,75 eura + 3,16 eura, t.j. 3.848,47 eura, čo je nekalá praktika, ktorá nemôže požívať právnu ochranu. Právne svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil použitím ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) 861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, § 75 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (v ďalšom texte „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 3, 39, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1,2,3,4 písm. k) a ods. 5 a §54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom texte „O.s.p.“). O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom texte „O.s.p.“), keď žalovaná mala v konaní plný úspech, náhradu trov konania si však neuplatnila.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol v celom rozsahu odvolaním žalobca z dôvodu, že

 - a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b) O.s.p.);
 - b) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.);

c) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.).

Podľa žalobcu došlo v prejednávanej veci zo strany súdu prvého stupňa jeho konaním, ako aj napadnutým rozhodnutím k porušeniu práva Európskej únie, konkrétne k porušeniu čl. 4, 5 a 7 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007. Nariadenie má všeobecnú pôsobnosť a je záväzné vo všetkých svojich činnostiach a priamo aplikovateľné v Slovenskej republike. V danej veci žalovaný nedoručil súdu žiadnu žalobnú odpoveď v súlade s čl. 5 ods. 3 alebo 6 Nariadenia. Súd bol preto povinný postupovať podľa čl. 7 ods. 3. Napadnuté rozhodnutie je preto prekvapivým rozhodnutím, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie i oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaný však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhli. Podľa ust. § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávajúcou zásadou, čo znamená, že súd vychádzal len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenu, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. (Zákon zmenkový a šekový) dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného žiadnych námietok nebolo a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samotného doterajšieho dokazovania (z doterajších prednesov účastníkov a vykonaných dôkazov). V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na náhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania (koncentračný zásada v zmysle čl. 5 Nariadenia) a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán, nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrhnuté dôkazy. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobcu. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázal charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľoval. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhovaných dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Navyše žalovaný o túto podporu nepreukázal žiadny záujem. Súd teda túto ochranu žalovanému prakticky nanútil, bez jeho vôle. Uvedené správanie súdu je neprijateľné v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Prvostupňový súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z pohľadu neho nesporných skutočností. Súd za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., uzatvoril zmluvu o úvere, ďalej že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania je zabezpečovacou zmenkou, že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Uvedené údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Také skutočnosti jednoznačne nemožno považovať za nesporné. Žalovaný a ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva európskej únie. Žalobca je majiteľom zmenky, na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. (ďalej aj „ZŠZ“) vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Súd však vec posudzoval, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ustanovenia § 5 ods. 1 O.s.p., súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dokazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Prvostupňový súd vyhodnotil zmenku ako vadnú zmenku, t. j. neplatný právny

úkon. Uvedený záver súdu však vychádza len z kauzálnych námietok, ktoré však nikto v konaní nevzniesol, ani ich nikto z účastníkov nepreukazoval. Kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné. Zmluvný vzťah medzi žalovaným a remitentom je po indosovaní irelevantný. Navyše žalobcovi nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku. Poukázal na rozsudok Najvyššieho soudu ČR zo dňa 22.08.2002 sp. zn. 25 Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovisk č. 59/2004). Směnečný závazek je pritom zcela samostatný a oddělený od případného závazku, který byl původem jeho vzniku. Vzhľadom na to, že Najvyšší súd ČR pri rozhodovaní vychádzal z rovnakej právnej úpravy, aká je aplikovateľná aj v tomto konaní, je tento judikát aplikovateľný na prejednávajúcu vec. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku, nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku. Uplatnený nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný. Žalobca považuje za potrebné obiter dictum vyjadriť sa aj k záveru súdu o tom, že dohoda o vyplňovacom práve blanko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných úverov. V tejto súvislosti poukazuje na to, že samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná. Prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Súčasne z formulácie ustanovenia § 4 ods. 6 a použitia spojenia „v čase vyplnenia“ ako aj zo slov „vyplnenú veriteľom“, je zrejmé, že zákonodarca pripúšťal, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie „v čase vystavenia“, resp. by vylúčil vyplňovanie znenie zo strany veriteľa. Dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek. V odôvodnení súd prvého stupňa poukazuje aj na rozhodnutie vo veci C-419/11 a odvodzuje z neho svoju povinnosť skúmať z úradnej moci postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Žalobca k tomuto uvádza, že v konaní vedenom pod sp. zn. C-419/11 je riešená celkom odlišná prejudiciálna otázka, než by sa mohlo týkať prejednávanej veci. Rozsudok C-419/11 sa týka odlišných právnych predpisov európskej únie - Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 - než konajúci súd v tomto konaní aplikuje. Súdny dvor v bode 38 rozsudku C-419/11 uvádza, že v „každom prípade na preukázanie na preukázanie postavenia spotrebiteľa v zmysle čl. 15 ods. 1 Nariadenia č. 44/2001 nepostačuje len okolnosť, že zmenkový ručiteľ je fyzickou osobou“. Potom odvolateľ poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4CoZm/3/2014 zo dňa 13.06.2014, ktoré podporujú uvedené názory žalobcu. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila, samostatný odvolací návrh nepodala. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201, 204 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z.). Odvolací súd vo veci rozhodol podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, nakoľko vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejedná sa o konanie, v ktorom by súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde ani o konanie vo veciach porušovania zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem. Podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Predmetom konania je nárok žalobcu voči žalovanej na zaplatenie zmenkovej sumy zo zmenky, ktorá plní zabezpečovaciu funkciu vo vzťahu k peňažnému záväzku žalovanej (vystaviteľa zmenky) vrátiť poskytnuté finančné prostriedky, vyplývajúce zmluvy o úvere.

Predmetom odvolacieho konania, vymedzeným odvolacími dôvodmi žalobcu, je posúdenie postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý žalobu zamietol z dôvodu, že dohodu o vyplňovacom práve zmenky vyhodnotil za neprijateľnú zmluvnú podmienku, v dôsledku čoho je neplatná aj samotná zmenka, z ktorej si žalobca svoj nárok uplatňuje.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Podľa čl. 6 ods. 1 cit. smernice, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bezprávneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Z obsahu preskúmaného spisu odvolací súd zistil, že v prípade predmetnej úverovej zmluvy, uzatvorenej so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. ako veriteľom išlo o formulárovú zmluvu, ktorá obsahovala predtlačný text, kde boli dopísané iba označenie dlžníka, suma, ktorú mal obdržať a ktorú splatiť, počet a výška splátok. Ďalej zmluva obsahuje predtlačný text o tom, že dolu podpísaný dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom tejto zmluvy o úvere, ako aj s obsahom plnomocenstiev v nej uvedených a súhlasí so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať a súčasne potvrdzuje prevzatie zmluvy vrátane všeobecných podmienok (na zadnej strane zmluvy) a vyhlasuje, že je plne spôsobilý na všetky právne úkony a že uvedené osobné údaje zodpovedajú skutočnosti.

Článok 13 Všeobecných podmienok obsahuje Dohodu o vyplnení zmenky: Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavenej zmenky zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením ktorejkoľvek zmenky. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmienek remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípade uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmienek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Zmluvné strany sa dohodli, že remitent je oprávnený vyplniť druhú nevyplnenú zmenku v prípade, ak zmenka, ktorá bude vyplnená ako pravá, bola zničená alebo stratená, a to tak, že zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia druhej zo zmienek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na druhej zo zmienek remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh. Zmluvné strany sa dohodli, že takto vyplnená zmenka bude predstavovať samostatný nárok veriteľa voči dlžníkovi a ručiteľovi.

Z pripojenej zmenky odvolací súd zistil, že žalovaná ako vystaviteľ dňa 10. septembra 2010 vystavila vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jej záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. sumu 947,01 eura a zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne z tejto sumy od 03.04.2011. Uvedená zmenka bola vystavená ako vistazmenka a bola opatrená doložkou „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a za miesto platenia bolo určené sídlo pôvodného zmenkového veriteľa a to spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že uvedená spoločnosť túto zmenku indosovala na rad žalobcu. Z uvedenej listiny vyplýva, že ide o vzorové tlačivo, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa, ako aj jeho podpis, pričom zmenková suma je vyjadrená číslicami, ako aj slovami a dátum začiatku úročenia je v listine uvedená odlišným tlačeným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva. V zmysle čl. 5 ods. 1 veta prvá a druhá nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo o to požiada niektorá zo strán. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 nevyklučuje ústne pojednávanie a jeho potrebnosť ponecháva na úvahu súdu. Keďže súd prvého stupňa mal za to, že vo veci je nutné nariadiť pojednávanie, pričom nariadenie európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 nebráni uskutočneniu pojednávania, nie je možné postup súdu prvého stupňa vyhodnotiť ako priechiaci sa platným procesným predpisom. Kľúčovými cieľmi európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu stanovenými v článku 1 nariadenia sú zrýchlenie, zjednodušenie konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch v rámci EÚ a zníženie nákladov, čím sa zjednoduší prístup k spravodlivosti. Pri plnení týchto cieľov majú sudy kľúčovú úlohu iniciovať kontroly a určovať postup, ktorý treba v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu dodržiavať, ako aj primeraným spôsobom uplatňovať vnútroštátne procesné právo, čo vyplýva z článku 19 Nariadenia. V zmysle bodu 9 preambuly Nariadenia by mal súd rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho procesu najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania, o dôkazných prostriedkoch a rozsahu, v akom sa vykonávajú dôkazy. Povinnosť súdu kontrolovať a určovať postup v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa posilňuje v zmysle článku 12 ods. 2, ktorým sa súdu ukladá aj povinnosť podporovať strany sporu, pokiaľ ide o procesnoprávne veci, a to poskytovaním informácií o procesnoprávných otázkach, pričom z odôvodnenia čl. 9 vyplýva, že súd musí v záujme zabezpečenia spravodlivosti konania voči obidvom stranám sporu postupovať rovnakým spôsobom.

V odvolaní odvolateľ poukázal, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie na nariadenom pojednávaní, oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaný však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Preto aj poukazuje, že podľa ust. § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádzal len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. A v tej súvislosti preto žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. Zákon zmenkový a šekový, dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany odporcu žiadnych námietok nebolo a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci.

K tejto odvolacej námietke žalobcu odvolací súd uvádza, že i keď vo všeobecnosti súčasné procesné predpisy prenechávajú do značnej miery smerovanie konania v dispozícii účastníka (zvyšujúci sa dôraz na dispozitívnosť a kontradiktórnosť konania), nemožno pripustiť, aby sa sudy dostali do postavenia, aby len automaticky vydávali exekučné tituly vychádzajúce iba z formálnych náležitostí podkladov rozhodnutia. Takýto prístup by bol v príkrom rozpore so statusovým zákonom sudcov, ust. § 2 ods. 2 z.č. 385/2000 Z. z., v ktorom je zakotvené právo aj povinnosť sudcov byť pri výkone svojej funkcie nezávislý, zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhodovať nestranné a spravodlivo. Preto, v akokoľvek formalizovanom procesnom postupe musí súd dbať, aby neprestal byť orgánom ochrany práv. Práve takéto postavenie súdu je nevyhnutným atribútom právneho štátu a spravidla je vyjadrené v procesných ustanoveniach predpisov stanovujúcich ich základné princípy vychádzajúce z hodnotových základov spoločnosti. V prípade Nariadenia je to jednoduchý odkaz na spravodlivosť ako vodiaci princíp, na ktorý priamo odkazuje v bode 1 Preambuly. Nebolo by možné považovať za spravodlivé také rozhodnutie, ktoré by súd vydal napriek závažným principiálnym pochybnostiam o dôvodnosti uplatneného nároku iba preto, že bol dodržaný procesný postup, ktorý sám o sebe dovoľuje

uplatnenému nároku vyhovieť. Vzhľadom na to bol súd prvého stupňa aj v procese podľa Nariadenia oprávnený rozhodnúť inak ako vyhovením žalobe, a bol oprávnený aj na vykonanie nenavrhaných dôkazov, pretože boli nevyhnutné pre také rozhodnutie vo veci, ktoré zabránilo aprobovaniu zjavne neprímeraného použitia zmenky.

Odvolačný súd v konaní nezistil, že pred súdom prvého stupňa došlo k vadám v postupe súdu podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia pri posudzovaní procesných otázok v priebehu konania. Preskúmaním obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca mal objektívnu možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom, pripojeným do spisu bez návrhu účastníkov konania podľa § 120 ods. 1 veta tretia O.s.p. a ktoré pri rozhodovaní posúdil ako významné pre zistenie skutkového stavu a právne posúdenie žalobcom uplatneného peňažného nároku zo zmenky podľa § 123 O.s.p.. Toto ustanovenie dáva súdu možnosť vykonať aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania za účelom zistenia skutkového stavu, zvlášť za situácie, aká nastala v danom spore. Ide vlastne o prelomenie zásady formálnej pravdy v sporovom konaní. Tento postup je výnimočný a je možného využiť ho vtedy, keď je vykonanie nenavrhaných dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd prvého stupňa mal zo žalobcom predloženej zmenky preukázané, že pôvodným majiteľom zmenky bola spoločnosť POHOTOVOŠŤ, s.r.o., na rad ktorej vystavila žalovaná zmenku, na líci ktorej sa nachádza číslo úverovej zmluvy. Práve tieto skutočnosti boli podkladom pre postup súdu prvého stupňa podľa § 120 ods. 1 veta tretia O.s.p., pretože vznikli pochybnosti, či zmenka vystavená žalovanou má alebo nemá zabezpečovací charakter, či zabezpečovala alebo nezabezpečovala plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, príp. i zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Súd prvého stupňa postupoval v súlade aj s právom Spoločenstva (komunitárne právo), ktoré sa musí v členských štátoch EÚ uplatňovať jednotne (por. napr. rozsudok Súdného dvora európskych spoločenstiev, ďalej len „Súdny dvor“ vo veci Simmeathal II (29.03.1978, 106/77), pomenoval úlohu vnútroštátneho súdu: „Každý vnútroštátny súd je v medziach svojej právomoci povinný v úplnosti používať komunitárne právo a chrániť práva, ktoré z tohto právneho systému vznikajú jednotlivcom“. Podľa názoru ESD by účinnosť komunitárneho práva bola „oslabená“, keby vnútroštátnym súdom bolo bránené záväzne používať komunitárne právo v súlade s rozhodnutím, či ustálenou judikatúrou európskeho súdneho dvora. V tomto kontexte je potom možné považovať vnútroštátny súd za „všeobecný komunitárny súd“, ktorý plní dvojité úlohu; úlohu súdu členského štátu a súdu Spoločenstva. Súd prvého stupňa konal v súlade so stanoviskom spoločného zasadnutia občianskoprávného a obchodného kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015, podľa ktorého, v prípade, ak z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Predovšetkým platí, že pokiaľ ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, nemožno posudzovať práva a povinnosti z tejto zmluvy oddelene od použitých zabezpečovacích inštitútov (dohody o zrážkach zo mzdy, zmluvnej pokuty a vystavenie zmenky). Aj zabezpečenie spotrebiteľskej zmluvy totiž podlieha režimu ochrany spotrebiteľa vo forme súdnej kontroly, či zmluvné dojednania, vrátane akcesorických, neobsahujú nekalé podmienky v neprospech spotrebiteľa. V zmysle článku 6 smernice 93/13/EHS, súd aj bez návrhu skúma nekalú povahu podmienky v spotrebiteľskej zmluve, čím sa má zabrániť tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a zároveň sa tým sleduje dosiahnutie cieľa v čl. 7 uvedenej smernice, pretože takéto skúmanie môže mať odradzujúci účinok, smerujúci ku skončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov. Ak by vnútroštátne právo (prípadne jeho výklad v súdnej praxi) umožňovalo veriteľovi obísť takéto preskúmanie prostredníctvom zmenky, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku (effet utile). Z hľadiska práva EÚ platí pre členské štáty povinnosť prijať všetky potrebné opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy na dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou. Vnútroštátny súd je pri použití vnútroštátneho práva, najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej za účelom splnenia požiadaviek smernice, povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najširšom možnom rozsahu v zmysle znenia a cieľa príslušnej Smernice, aby sa dosiahol výsledok stanovený touto Smernicou a dosiahol tak súlad s článkom 249 tretím odsekom Zmluvy o založení európskeho spoločenstva. Ochrana spotrebiteľa ako povinnosť súdu vyplýva nielen z predpisov hmotného práva, ale aj z práva Európskej únie.

Ak zmenka vznikla na zabezpečenie splnenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy, ide o spotrebiteľskú zmenku, v rámci ktorej existujú odlišnosti oproti zmenke z iného právneho vzťahu. Jednou z odlišností spotrebiteľskej zmenky je zohľadnenie kauzy právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla. Ďalšou odlišnosťou spotrebiteľskej zmluvy je ex offa súdna kontrola nepríjateľnosti podmienok zmluvy, z ktorej

zmenka vznikla a zmluvných podmienok jej vyplnenia. To platí aj v právnych veciach podľa Nariadenia, v ktorých má žalovaný postavenie spotrebiteľa. Súdny dvor Európskej únie vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13 EHS (C-240-244/98 Oceano Grupo Editorial, C-243/08, Pannon GSM) vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offo, neskôr (C-137/08) dokonca vyslovil, že ich musí skúmať ex offo (C-618/10 Banco Espanol de Credito), že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať alimine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takých prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom Európskej únie.

Súdu prvého stupňa tak nič nebránilo, aby z úradnej povinnosti skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Oboznámením zmluvy o úvere a všeobecných podmienok poskytnutia úveru súd prvého stupňa neporušil koncentračnú zásadu a tým, že účastníkom konania zaslal pripojené listiny, s obsahom ktorých sa súd prvého stupňa oboznámil a tieto posúdil ako dôkazy na zistenie skutkového stavu, neporušil ani princíp kontradiktórnosti súdneho konania ani rovnosť účastníkov. Vychádzajúc pritom z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorý vo viacerých rozhodnutiach poukázal na to, že spotrebiteľ sa či už z dôvodu nevýhodnej vyjednávacej pozície alebo z dôvodu neinformovanosti dostáva do nevýhodnejšieho postavenia a túto nerovnováhu súd môže odstrániť ex offo zbavením účinku nečestných zmluvných podmienok (porov. C-240 až C-244/98). Súdny dvor zároveň judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky. Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduché. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu predmetnej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu...).

Z ustanovenia § 17 z.č. 191/1950 Zb. nevyplýva zákaz skúmania kauzálnych námietok ex offo. Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých zabezpečenie bola vystavená zmenka. Čl. 7 ods. 3 Nariadenia stanovuje, že súd v prípade pasivity žalovaného len „vydá rozsudok“, nestanovuje, že súd žalobe musí vyhovieť. Odvolací súd je toho názoru, že v danom prípade súdu prvého stupňa nič nebránilo, aby z úradnej povinnosti skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Súdny dvor stanovil jasnú požiadavku na ochranu pred nečestnými klauzulami pri štandardných produktoch obdobne ako to vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku, teda vždy za každých okolností (porov. C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50, 51). Proces Nariadenia nie je vylúčený z pôsobnosti judikátov Súdneho dvora a ex offo súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok.

Odvolací súd preto konštatuje, že súd prvého stupňa postupoval v súlade s hmotným právom, keď riešil kauzu zmenky a zmluvu o úvere posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu neprijateľné zmluvné podmienky. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s vecne správnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý ako základnú a významnú neprijateľnú zmluvnú podmienku posúdil dohodu o vyplnení zmenky ako súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru podľa § 53 ods. 4 písm. k) Obč. zák. Týka sa to tiež neprijateľnej sankcie 91,25% ročne (0,25% denne) zmenkových úrokov, ktoré drasticky spôsobili zvýšenie zadlženia spotrebiteľov, neprimerane vysokej zmluvnej pokuty za „porušenie zmluvných povinností“, netransparentného administratívneho poplatku za úver, neprijateľnej rozhodcovskej doložky, neuvedenia RPMN v zmluvách o spotrebiteľskom úvere a pod.

Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. pôvodne uplatnila práva z úverovej zmluvy na rozhodcovskom súde, ktorý jej návrhu v celom rozsahu vyhovel, avšak všeobecný súd exekúciu nepovolil, a to pre neprijateľné zmluvné podmienky. Po nepovolenej exekúcii spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala zmenku (podpísanú pri dojednaní vyššie uvedeného úveru) na žalobcu CD Consulting s.r.o.. Je evidentné, že pôvodný veriteľ uplatnil v minulosti na súde plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok a že po nepovolení exekúcie pre rozpor so zákonom sa tento krát uplatňujú v podstate obdobné plnenia, len ich uplatňuje žalobca ako indosatár zo zmenky, a to podľa nariadenia. Plnenie v uvedenej výške správne prvostupňový súd považuje za rozporné so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť podľa § 39 v spoj. s § 3 Občianskeho zákonníka a dohodu o vyplňovanom práve zmenky vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku, majúci za to, že nešlo o podmienku individuálne dojednanú a nepochybne spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že umožňuje vymáhať plnenia uplatňované v rozpore so zákonom, bez zohľadnenia práv spotrebiteľa, ide o neplatné dojednanie (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Ak je potom neplatná dohoda o vyplňovanom práve zmenky, je neplatná aj samotná zmenka, čo korešponduje aj s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR dňa 06.05.2008 pod sp. zn. 4Obo/161/2007.

Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu žalobcu zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, no už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny, a to aj v časti trov konania potvrdil.

Počas odvolacieho konania zobral žalobca späť žalobu v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne. Odvolací súd s poukazom na § 208 za použitia ustanovenia § 96 ods. 1, 2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zrušil a v tejto časti zastavil konanie.

V odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému žalobcovi. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.